

Concello de Betanzos
Praza de Galicia, nº 1, 15300 Betanzos, A Coruña

Teléfono: 981 770 011
Fax; 981 776 529

web: www.betanzos.net
sede electrónica: <https://sede.betanzos.gal>
e-mail: correo@betanzos.net

ASUNTO: ORZAMENTOS PARTICIPATIVOS NO CONCELLO DE BETANZOS 2022

EXPEDIENTE: 2021/X999/001341

ANTECEDENTES

PRIMEIRO. Este Concello ten intención de introducir no Orzamento de 2022 a participación cidadá e conquistar deste modo uns orzamentos participativos.

SEGUNDO. Consta no expediente un protocolo para regular o procedemento dos orzamentos participativos.

LEXISLACIÓN APLICABLE

A Lexislación máis destacada do asunto é a seguinte:

A Lexislación máis destacada do asunto é a seguinte:

- A Lei 7/1985, do 2 de abril, Reguladora das Bases de Réxime Local.
- A Lei 39/2015, de 1 de outubro, de procedemento administrativo común das administracións públicas
- A Lei 5/1997, de 22 de xullo, de Administración Local de Galicia.
- Os artigos 162 ao 171 e 193.bis do Texto Refundido da Lei Reguladora das Facendas Locais aprobado por Real Decreto Lexislativo 2/2004, de 5 de marzo.
- Os artigos 22.2 e) e 47.1 da Lei 7/1985, de 2 de abril, Reguladora das Bases de Réxime Local.
- Os artigos do 2 ao 23 do Real Decreto 500/1990, de 20 de abril, polo que se desenvolve o Capítulo I do Título VIN da Lei Reguladora das Facendas Locais.
- A Orde EHA/3565/2008, de 3 de decembro, pola que se aproba a Estrutura dos Orzamentos das Entidades Locais.
- O artigo 16 do Regulamento de Desenvolvemento da Lei 18/2001, de 12 de decembro, de Estabilidade Orzamentaria, na súa Aplicación ás Entidades Locais, aprobado polo Real Decreto 1463/2007, de 2 de novembro.
- As Regras 55 e seguintes da Orde HAP/1781/2013, de 20 de setembro, pola que se aproba a Instrución do Modelo Normal de Contabilidade Local.

CONSIDERACIÓNS

PRIMEIRA. A elaboración dos orzamentos das Entidades Locais no marco dun proceso de Orzamentos Participativos.

Tanto a lexislación de réxime local como a facendística dotan unicamente ao Presidente da Corporación Local da potestade de elaborar e elevar ao Pleno os orzamentos xerais das Entidades Locais.

Así as cousas, de conformidade co vixente réxime legal, a participación da cidadanía na relación aos orzamentos xerais pode considerarse que se limita aos seguintes momentos:

Documento asinado electrónicamente, pódese validar a sinatura co código indicado na marxe na <https://sede.betanzos.gal> (O Código de Verificación garante, mediante o cotexo na sede electrónica municipal, a integridade do documento (Artigo 42 b da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público).

Concello de Betanzos
Praza de Galicia, nº 1, 15300 Betanzos, A Coruña

Teléfono: 981 770 011
Fax; 981 776 529

web: www.betanzos.net
sede electrónica: <https://sede.betanzos.gal>
e-mail: correo@betanzos.net

De maneira xeral, no momento de votar cada una das candidaturas que concorren a un proceso electoral, posto que cada una delas defende un programa no que propoñen á cidadanía os seus proxectos.

De forma máis concreta, durante cada una dos exercicios orzamentarios, no proceso de aprobación dos orzamentos xerais, xa sexa mediante a posibilidade de presentar reclamacións administrativas durante o período da súa exposición ao público ou, con posterioridade, mediante a súa impugnación na vía contenciosa-administrativa.

Neste contexto en que a participación do cidadán queda tan limitada, desde o ano 2001 empezouse a pór en marcha en España a experiencia do denominado proceso de Orzamentos Participativos en municipios como Córdoba, Rubí ou Las Cabezas de San Juan; procedendo na súa orixe da cidade brasileira de Porto Alegre, que empezou a súa implementación no ano 1989.

Así pois, ante a inexistencia dunha regulación sobre os Orzamentos Participativos, debe acudirse a unha definición dos mesmos de acordo cos principios que contén a Declaración de Bogotá de 15 de xuño de 2011.

Para ese efecto, os Orzamentos Participativos poden definirse como: «Un mecanismo ou proceso de participación dos cidadáns na xestión pública, a través do cal toman decisións na definición e o destino de todo ou una parte dos recursos públicos que conforman o orzamento dunha Administración»

Atopando o seu encaixe e fundamentación xurídica no dereito á participación política recollido no artigo 23.1 da CE e 3.1 letra c) da LRXSP.

SEGUNDA. Características que deben introducirse nuns orzamentos municipais coa finalidade de presentalos como “Orzamentos Participativos”:

Como premisa debe sinalarse que non existe un modelo único de Orzamentos Participativos no ámbito local, posto que o mesmo depende das características de cada un dos municipios en que esta experiencia se ha implementado. No entanto, seguindo a declaración de Bogotá anteriormente citada, os Orzamentos Participativos deberían incluír as seguintes condicións:

- «a) Autoregulamentado, considerando as particularidades locais e pondo ao servizo do proceso á Administración Pública.
- b) Incluínte, incorporando aos excluídos legais (infancia, inmigrantes) e favorecendo a participación efectiva dos sectores excluídos e as diversidades.
- c) Contando con espazos deliberativos previos ao momento decisorio e favorecendo a construción de consensos.
- d) Democracia directa (un/a participante un voto).
- e) En caso de elección de delegados/as estes/as deben ter mandato imperativo das súas asembleas.
- f) Vinculante, garantido o cumprimento das decisións cidadás. g) Con sistemas de seguimento, control social e rendición de contas.
- h) Encamiñado á superación das desigualdades e ao goce efectivo dos Dereitos Humanos.
- i) Que conte con sistemas de información, comunicación e formación que garantan a autonomía, empoderamento e apropiación social do proceso.
- j) Vinculado á planificación participada, xestión participativa e o desenvolvemento do territorio.
- k) Con marcos técnicos e administrativos que faciliten estes procesos.
- l) Que garanta a participación cidadá en todas as fases do proceso.
- m) Que se realice sobre un monto significativo e progresivo do orzamento.

Documento asinado electrónicamente, pódese validar a sinatura co código indicado na marxe na <https://sede.betanzos.gal> (O Código de Verificación garante, mediante o cotexo na sede electrónica municipal, a integridade do documento (Artigo 42 b da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público).

Concello de Betanzos
Praza de Galicia, nº 1, 15300 Betanzos, A Coruña

Teléfono: 981 770 011
Fax: 981 776 529

web: www.betanzos.net
sede electrónica: <https://sede.betanzos.gal>
e-mail: correo@betanzos.net

- n) Práctica continuada.
- o) Mobilizador da cidadanía e transformador da realidade social.»

Así as cousas, e posto que os Orzamentos Participativos son una ferramenta de participación da cidadanía, a forma ou maneira en que esta materialízase define o modelo a implementar.

En canto ao procedemento de elaboración, seguindo ao profesor RAMÍREZ NÁRDIZ poden diferenciarse as seguintes fases, que varíansen segundo o tamaño do municipio e modelo que se haxa previamente determinado –asociativo, mixto ou individual-, e que formarían o denominado “ciclo do Orzamento Participativo” coa intervención do nivel político, técnico e cidadán:

«1a.– O goberno municipal consigna una parte dos orzamentos municipais aos orzamentos participativos. Fai pública esta consignación e abre o proceso de participación cidadá.

2a.– Os veciños do municipio –tamén pode ser una rexión– organízanse nunha ou varias asembleas populares nas cales expoñen as súas necesidades: servizos municipais dos que carecen, prestacións públicas que desexan mellorar, etc. Sistematizan devanditas necesidades nunha serie de informes de necesidades e nomean delegados das asembleas. As asembleas populares afán corresponderse cun barrio, un distrito ou una zona concreta da cidade. No entanto, os cidadáns poden distribuírse seguindo criterios non estritamente territoriais, senón sectoriais, isto é, organizarse en función da materia que se trate monotematicamente nesa asemblea: rede de sumidoiros, educación, etc.

3a.– Os delegados elixidos polas asembleas reúnen con técnicos e expertos –persoas con coñecementos profesionais de construción, subministración de servizos, etc.– así como con membros do goberno municipal e, servíndose dos informes de necesidades redactados polas asembleas, elaboran informes técnicos nos que calculan as posibilidades reais de realización das peticións das asembleas, orzan os seus custos e elaboran una lista na que ordenan as peticións en base á súa urxencia ou importancia.

4a.– Nesta fase do proceso hai dúas posibilidades: ou ben os informes técnicos remítense ás áreas do goberno municipal relacionadas coas distintas materias que foron catalogadas como de maior urxencia ou importancia en devanditos informes técnicos para que leven a cabo as actuacións necesarias e resólvanse as necesidades expresadas polos cidadáns, ou ben os informes técnicos remítense novamente ás asembleas populares para que estas manifesten a súa parecer sobre o decidido polos seus delegados en colaboración cos técnicos e os membros do goberno municipal, fagan os cambios que estimen oportunos –sendo asesoradas polos técnicos e os membros do goberno municipal– e aproben una lista definitiva de actuacións a realizar, a cal se remitirá ao goberno municipal para que este, a través das súas distintas áreas de goberno, execute ditas actuacións na orde explicitado na lista.

E 5a.– En último lugar, e xeralmente xa ao longo do ano seguinte, antes de comezar os seguintes orzamentos participativos, farase por parte do goberno municipal una exposición pública dos resultados obtidos cos orzamentos participativos do ano anterior: obras realizadas, actuacións comezadas, etc. Con esta información comezarán a traballar as asembleas populares do novo ano.»

TERCEIRA. Por todo o indicado, o Concello de Betanzos elaborou un protocolo para a elaboración dos elementos participativos para regular o proceso de participación da cidadanía na xestión do municipio, a través a realización de propostas para decidir o destino de parte dos recursos municipais.

Documento asinado electrónicamente, pódese validar a sinatura co código indicado na marxe na <https://sede.betanzos.gal> (O Código de Verificación garante, mediante o cotexo na sede electrónica municipal, a integridade do documento (Artigo 42 b da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público).

Concello de Betanzos

Praza de Galicia, nº 1, 15300 Betanzos, A Coruña

Teléfono: 981 770 011

Fax; 981 776 529

web: www.betanzos.net

sede electrónica: <https://sede.betanzos.gal>

e-mail: correo@betanzos.net

O obxectivo principal dos orzamentos participativos é a participación directa da cidadanía no proceso de elaboración dos Orzamentos Municipais anuais, co fin de priorizar as principais demandas e preocupacións dos veciños e veciñas en materia de investimentos públicos, incluílos no orzamento anual da cidade e facer un seguimento dos compromisos alcanzados.

Mediante os orzamentos participativos establécese unha priorización das demandas e necesidades dos veciños e veciñas nos investimentos públicos do Concello, favorecendo o debate, a reflexión e a solidariedade.

Este proxecto de regulamento regulador permite a implementación dos Orzamentos Participativos do Concello de Betanzos en base a tres alicerces:

Democracia
Transparencia
Participación

Trátase dun protocolo autorregulable na súa elaboración e aplicación, vinculante e revisable anualmente.

1.- Obxecto e ámbito de aplicación.

O obxecto deste protocolo é regular o proceso de realización dos orzamentos participativos no municipio de Betanzos.

2.- Contía

A contía destinada ao proceso de Orzamentos Participativos será a que anualmente se contemple nos orzamentos municipais.

Para o ano 2022, a contía consignada e supeditada á aprobación definitiva dos orzamentos municipais é de 100.000 euros. Esta cantidade destinarase a investimentos en obras ou adquisición de equipamentos que se decidirán en base á viabilidade técnica das propostas presentadas e aos apoios recibidos da cidadanía.

3.- Participación.

Poderán presentar propostas as persoas maiores de 16 anos empadroadas en Betanzos.

A presentación de propostas poderá facerse a título individual ou en representación dunha entidade, nese caso será responsabilidade do proponente acreditar a representatividade que ostente.

Cada persoa ou entidade poderá presentar unha proposta.

4.- As propostas

As propostas formuladas deben cumprir os seguintes requisitos:

Ser legal: Debe constituír un feito legal e ser competencia do Concello de Betanzos.

Documento asinado electrónicamente, pódese validar a sinatura co código indicado na marxe na <https://sede.betanzos.gal> (O Código de Verificación garante, mediante o cotexo na sede electrónica municipal, a integridade do documento (Artigo 42 b da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público).

Concello de Betanzos
Praza de Galicia, nº 1, 15300 Betanzos, A Coruña

Teléfono: 981 770 011
Fax; 981 776 529

web: www.betanzos.net
sede electrónica: <https://sede.betanzos.gal>
e-mail: correo@betanzos.net

Ser un investimento: Os orzamentos participativos limítanse a un dos capítulos do orzamento municipal, ou dos investimentos. Este Capítulo VI comprende basicamente gastos destinados á creación de infraestruturas ou adquisición de equipamentos.

Ser concreta: As propostas deben ser concretas, deixando claro o obxecto da mesma, lugar, finalidade da mesma, etc.

Adaptarse ao orzamento: É necesario que o custo estimado da proposta non sobrepase o orzamento dispoñible.

O custo das propostas presentadas deberá situarse nun gasto inferior á cantidade que figure para ese fin nos orzamentos municipais, non sendo necesario facer propostas polo importe íntegro destinado aos orzamentos participativos, senón que é aconsellable presentar proxectos de gasto máis reducidos.

En todo caso, se a proposta seleccionada non cubre a totalidade da partida orzamentaria, o sobrante destinarase ás seguintes propostas elixidas, sempre e cando sexa viable a súa execución, ata esgotar o orzamento de 100.000 euros.

Todas as propostas que sexan viables, independentemente do seu orzamento, serán sometidas en condicións de igualdade á elección dos cidadáns mediante o proceso de votación establecido.

Visto canto antecede, considérase que o expediente seguiu a tramitación establecida na Lexislación aplicable procedendo a súa aprobación e **ACORDO**:

PRIMEIRO. Aprobar o protocolo para a elaboración dos elementos participativos 2022 como documento elaborado polo Concello de Betanzos para regular o proceso de participación da cidadanía na xestión do municipio, a través a realización de propostas para decidir o destino de parte dos recursos municipais.

SEGUNDO. Dar a publicidade oportuna a este acordo.

TERCEIRO. Darlle traslado do presente acordo aos distintos servizos administrativos da Corporación e darlle conta ao Pleno da Corporación na primeira sesión que se celebre en cumprimento do disposto no art. 42 do Real decreto 2568/86, de 28 de novembro, polo que se aproba o Regulamento de organización, funcionamento e réxime xurídico das entidades locais.

Betanzos, na data que figura na marxe

DOCUMENTO ASINADO ELECTRÓNICAMENTE

Al alcaldesa presidenta
María Barral Varela

Secretario (Asinado aos efectos do art.3.2 do RD 128/18, do 16 marzo)
Adrián J. Márquez Caramés

Documento asinado electrónicamente, pódese validar a sinatura co código indicado na marxe na <https://sede.betanzos.gal> (O Código de Verificación garante, mediante o cotexo na sede electrónica municipal, a integridade do documento (Artigo 42 b da Lei 40/2015, de 1 de outubro, de Réxime Xurídico do Sector Público).